

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/9/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6611209223
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6611209223.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Jaroslava Galla v právnej veci žalobcov: 1/ Q. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX W., N. XXX/X, štátny občan Slovenskej republiky, 2/ V. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX W., N. XXX/X, štátny občan Slovenskej republiky, 3/ Q. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX W., H. XXX, štátny občan Slovenskej republiky, 4/ Z. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., P. XXXX/XX, štátny občan Slovenskej republiky, 5/ V. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX D. N. S., W. M. X, štátny občan Slovenskej republiky, 6/ Z. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. K. XXX, štátny občan Slovenskej republiky, 7/ S. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. K. XXX, štátny občan Slovenskej republiky, 8/ Q. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. M. XXX, štátny občan Slovenskej republiky, 9/ Z. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. A. XXX, štátny občan Slovenskej republiky, všetci zastúpení splnomocnenou advokátkou JUDr. Ivanou Gajdošíkovou, so sídlom Advokátska kancelária 960 01 Zvolen, J. Kozáčeka 146/13 proti žalovaným: 1/ B. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX A. A., A. č. XX, štátny občan Slovenskej republiky, zastúpený splnomocnenou zástupkyňou V. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX M. č. XX, štátny občan Slovenskej republiky 2/ F. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX A., B. XX, štátny občan Slovenskej republiky, zastúpená JUDr. Bronislava Garajová, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Železničná 5, 987 01 Poltár, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcov 1/ až 9/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec číslo konania 12C/106/2011-532 zo dňa 20.10.2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec číslo konania 12C/106/2011-532 zo dňa 20. 10. 2017 potvrdzuje.

II. Žalobcovia 1/ až 9/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. žalobu žalobcov 1/ - 9/ o určenie, že nehnuteľnosti zapísané na Okresnom úrade Poltár, katastrálny odbor na LV č. XXX, k.ú. J. W.: parc. EKN XXX/XX orná pôda o výmere XXX XXX m², patria do vlastníctva žalobcu v prvom rade v podiele 1/72 k celku, žalobcu v druhom rade v podiele 1/72 k celku, žalobcu v treťom rade v podiele 1/72 k celku, žalobcovi v štvrtom rade v podiele 24/1152 k celku, žalobcovi v piatom rade v podiele 1/96 k celku, žalobcovi v šiestom rade v podiele 1/96 k celku, žalobcovi v siedmom rade v podiele 1/96 k celku, žalobcovi v ôsmom rade v podiele 1/96 k celku, žalobcovi v deviatom rade v podiele 24/1152 k celku zamietol. Výrokom II. zamietol žalobu žalobcov 1/ - 9/ o určenie, že nehnuteľnosti zapísané na Okresnom úrade Poltár, katastrálny odbor na LV č. XXX, k.ú. J. W.: EKN XXX/XX orná pôda o výmere XX XXX m², patria do vlastníctva žalobcu v prvom rade v podiele 1/72 k celku, žalobcu v druhom

rade v podiele 1/72 k celku, žalobcu v treťom rade v podiele 1/72 k celku, žalobcovi v štvrtom rade v podiele 24/1152 k celku, žalobcovi v piatom rade v podiele 1/96 k celku, žalobcovi v šiestom rade v podiele 1/96 k celku, žalobcovi v siedmom rade v podiele 1/96 k celku, žalobcovi v ôsmom rade v podiele 1/96 k celku, žalobcovi v deviatom rade v podiele 24/1152 k celku. Výrokom III. súd rozhodol o trovách prvoinštančného konania a priznal žalovaným 1/, 2/ proti žalobcom 1/ až 9/ náhradu trov konania v rozsahu 100% a výrokom IV. rozsudku vyslovil, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením. V odôvodnení rozsudku súd konštatoval predošlú genézu sporu a uviedol, že pôvodní žalobcovia 1/ Q.K., nar. XX.XX.XXXX, 2/ V. M., nar. XX.XX.XXXX, 3/ Q. M., nar. XX.XX.XXXX, 4/ M. M., nar. XX.XX.XXXX, 5/ Q. M., nar. XX.XX.XXXX podali dňa 04.07.2011 žalobu proti žalovaným 1/ B. V., nar. XX.XX.XXXX a 2/ F. H., nar. XX.XX.XXXX o určenie vlastníckeho práva k špecifikovaným nehnuteľnostiam. Dňa 19.01.2012 doručili žalobcovia 1/ až 4/ návrh na vstup do konania na strane žalobcov tak, že V. M. bude vystupovať ako žalobkyňa 5/, Z. V. ako žalobkyňa 6/, S. K. ako žalobkyňa 7/, Q. M. ako žalobca 8/. Uznesením č.k. 12C/106/2011-139 súd pripustil vstup do konania týmito účastníkmi, ktorí sú dedičia po Q. M., ktorý zomrel pred podaním žaloby dňa XX.XX.XXXX a voči ktorému súd konanie uznesením č.k. 12C/106/2011-36 zo dňa 24.01.2012 zastavil. Žalobca 4/ M. M., nar. XX.XX.XXXX zomrel dňa XX.XX.XXXX, teda po podaní žaloby a súd v konaní pokračoval s dedičmi po ňom a to : Z. H. a Z. B.. Uznesením č.k. 12C/106/2011-205 súd pripustil zmenu žaloby. Následne súd v odôvodnení rozsudku konštatoval skutkový a právny základ uplatneného nároku a uviedol, že žalobcovia 1/ až 9/ sa svojho vlastníckeho práva domáhajú ako dedičia po pôvodnej pozemnoknižnej vlastníčke P. M., ktorá získala nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej vložke číslo XXX kataster územia B. pod A darom od svojho otca Q. V. na základe darovacej zmluvy. V zmysle darovacej zmluvy bol uznesením Okresného súdu v Lučenci pod sp. zn. č.d. XXXX/XX zo dňa 03.09.1937 povolený vklad vlastníckeho práva v prospech P. M.. Zároveň bolo povolené právo doživotného užívania nehnuteľností darcom Q. V. - otcom P. M. a Y. V. a následne rozhodnutím súdu bolo potvrdené, že P. M. je obmedzená na svojom práve predmetné nehnuteľnosti scudziť alebo obťažiť počas života darcu Q. V.. Žalobcovia popierali, že by Y. V. - brat P. M. a starý otec žalovaných 1/ a 2/, mal v roku 1938 kúpiť podiel na predmetných nehnuteľnostiach od P. M.. V prípade, že by došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy medzi súrodencami P. M. a Y. V., zmluva by musela byť písomná a až jej schválením súdom a zápisom do pozemkovej knihy by došlo k prevodu vlastníckeho práva. Ďalším dôvodom spochybnenia uzavretia kúpnej zmluvy medzi P. M. a Y. V. je skutočnosť, že v pozemnoknižnej vložke číslo XXX je zapísané obmedzenie P. M. počas života svojho otca Q. V. disponovať s nehnuteľnosťou. Q. V. žil do XX.XX.XXXX a teda až do tohto času nebola P. M. oprávnená scudziť alebo obťažiť predmetné nehnuteľnosti. Zároveň ich mohol užívať otec Q. V.. Ak by P. M. aj uzavrela s Y. V. - svojím bratom kúpnu zmluvu v roku 1938 za života ich otca, nebola by táto zmluva platná, vzhľadom na nedostatok dispozičného práva s nehnuteľnosťou. V prípade, že by otec Q. V. chcel zmeniť vlastnícke vzťahy k nehnuteľnostiam a umožnil by svojej dcére P. M. previesť svoj podiel na predmetných nehnuteľnostiach, mal na to od roku 1937 do svojej smrti v roku XXXX dostatok času. K žiadnemu úkonu zo strany Q. V. nedošlo a právny stav od roku 1937 do roku XXXX bol nezmenený. Žalobcovia počas celého konania zdôrazňovali, že samotná skutočnosť, že P. M. nežila v M., pretože uzavrela manželstvo a bývala v obci S. M. - W., neznamená, že stratila vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Súd ďalej v odôvodnení rozsudku uviedol, že P. M. zomrela dňa XX.XX.XXXX a dedičstvo po nej bolo prejednané v dedičskom konaní na Okresnom súde Rimavská Sobota pod spisovou značkou D 2290/05, D not 1269/95, pričom predmetom dedičstva bol aj podiel k sporným nehnuteľnostiam. Osvedčenie o dedičstve bolo zapísané na Správe katastra W. na LV číslo XXX parcela EKN č. XXX/XX orná pôda o výmere XXX XXX m² ako spoluvlastnícke právo dedičov M. M., Q. M. a Q. M., synov P. M.. Súd ďalej konštatoval, že spor vyvstal, keď právny predchodca žalovaných 1/ a 2/ Y. V., nar. XX.XX.XXXX, si nechal notárskou zápisnicou číslo N 37/1998, Nz 208/1998 zo dňa 19.05.1998, ktorú spísal JUDr. Ján Šimov podľa § 2 odsek 1 zákona č. 293/1992 Zb., osvedčiť, že nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej vložke číslo XXX kúpil jeho otec Y. V. st. od P. M. - svojej sestry v roku 1938 a že pozemnoknižný prevod nebol uskutočnený. Od toho okamihu mali byť nehnuteľnosti v užívaní Y. V. B. a následne jeho syna Y. V. V., otca žalovaných 1/ a 2/. Takto spísaná notárska zápisnica bola podkladom na vykonanie záznamu v katastri nehnuteľností. Svedkovia Q. Q., nar. XX.XX.XXXX a Q. M., nar. XX.XX.XXXX, ktorí mali osvedčiť kúpu spoluvlastníckeho podielu nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu v roku 1938, nemohli byť priamymi účastníkmi prevodu z tohto roku, pretože Q. Q. mal B. rokov a Q. M. ešte nežil. Skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti právny predchodca Y. V. užíval, nespochybňujú ani žalobcovia. Namietali však, že právnym predchodcom Y. V. B. bol Q. V. a pokiaľ by Y. V. B. a potom Y. V. V. skutočne aj predmetné parcely užívali, nezakladalo to oprávnenosť ich držby. Y. V. vedel, že skutočnou vlastníčkou nehnuteľností je P. M., preto nemohol ani objektívne, ale ani

subjektívne nakladať s nehnuteľnosťami ako s vlastnými. Žalobcovia namietali, že Y. V. - brat P. M., žil v spoločnej domácnosti so svojím otcom Q. V., je možné, že sa podieľal na užívaní nehnuteľností, resp. na prácach na týchto nehnuteľnostiach, avšak musel vedieť, že nehnuteľnosť patrí jeho sestre P. M. a nikdy ju teda nemohol držať ako vlastnú. Vlastnícke právo tak podľa tvrdení žalobcov nemohol nadobudnúť vydržaním ani podľa Uhorského obyčajového práva, ale ani podľa zákona č. 141/1950 Zb.. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že žalovaní 1/ a 2/ spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam nadobudli titulom dedičského rozhodnutia po otcovi Y. V., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, po ktorom bolo prejednané dedičstvo v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod spisovou značkou 5D/472/2009; D not 160/2009. Sporné nehnuteľnosti boli vnesené do užívania socialistickej organizácie - Stredoslovenských štátnych lesov š.p., Lesný závod Lučenec, pričom neskôr boli tieto nehnuteľnosti vydávané V. a Y. V., rodičom žalovaných 1/ a 2/, ktorí si ich prebrali a boli zakladajúcimi členmi Pozemkového spoločenstva C.. Žalovaní 1/ a 2/ ako listinný dôkaz podporujúci ich tvrdenia v konaní predložili čestné prehlásenia (spísané na Okresnom úrade Poltár - matrika K. N. T. v roku 1999) Q. M., ktorý bol narodený v roku XX.XX.XXXX, v tom čase bytom M. XX a Q. R., nar. XX.XX.XXXX, v tom čase bytom M. XX, o tom, že vedeli o kúpe nehnuteľností Y. V. v roku 1938 od svojej sestry.

2. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že meritórne vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 09.01.2013 č.k. 12C/106/2011-310 tak, že žalobu žalobcov 1/ až 9/ o požadované určenie vlastníckeho práva k špecifikovaným nehnuteľnostiam zamietol. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, napadnutý rozsudok okresného súdu v zmysle § 221 ods. 1 písmeno h) Občianskeho súdneho poriadku zrušil a v zmysle § 221 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Opätovne súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 12C/106/2011-432 zo dňa 27.03.2015, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 14Co/729/2015 - 464 zo dňa 30.01.2017 rozsudok okresného súdu opätovne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd poukázal na to, že žalobu pôvodne podali žalobcovia Q. M., V. M. a Q. M. ako právni nástupcovia Q. M., syna P. M., žalobca 4/ M. M. a žalobca 5/ Q. M., synovia P. M., pričom žalobcovia M. M. a Q. M. po začatí súdneho konania zomreli. Na základe návrhu V. M., Z. V., S. K., Q. M., v súčasnosti v postavení žalobcov 5/ až 8/ ako zákonných dedičov po pôvodnom žalobcovi Q. M. a na základe návrhu Z. H. a Z. B., teraz v postavení žalobcov 4/ a 9/ ako právnych nástupcov po žalobcovi M. M., súd prvej inštancie pripustil ich vstup do konania a zmenu žaloby. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení usmernil súd prvej inštancie v ďalšom postupe a uviedol, že súd sa v prvom rade musí vysporiadať, či u žalobcov, a to u všetkých, existuje naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. (platného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie), pričom odvolací súd zdôraznil, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že inštitút dedičského konania nemožno obchádzať žalobami o určenie vlastníctva. Odvolací súd ďalej usmernil súd prvej inštancie, aby dôsledne skúmal podmienku oprávnenej držby osoby zapísanej v katastri nehnuteľností za vlastníka na základe notárskeho osvedčenia o držbe podľa § 2 ods. 2 zákona č. 293/1992 Zb., pretože z obsahu odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, či súd posudzoval dobromyseľnosť a splnenie podmienok nadobudnutia vlastníctva držbou u Y. V. V., nar. XX.XX.XXXX, otca žalovaných 1/ a 2/. Napokon odvolací súd usmernil súd prvej inštancie, aby skúmal naplnenie zákonných podmienok v zmysle ust. § 2 ods. 1 zákona č. 293/1992 Zb., pretože podľa názoru odvolacieho súdu pre právne posúdenie veci je potrebné, aby spis JUDr. Jána Šimova sp. zn. N 37/98 bol súdom preskúmaný za účelom zistenia, či bol dodržaný postup pri vydávaní osvedčenia a či spis obsahuje všetky náležitosti pre vydanie osvedčenia, vrátane čestného vyhlásenia dvoch vo veci nezaujatých osôb, ktoré sú znalé miestnych pomerov k spôsobu získania nehnuteľností, ako aj k otázke držby nehnuteľností. Hoci pravdivosť obsahu dokladov, ktoré boli pripojené k návrhu, ani náležitosti vôle osoby žiadajúcej o vydanie osvedčenia, ako aj iných osôb, notár nepotvrďuje, neznamená to, že v prípade existencie pochybností nemožno skúmať splnenie uvedených podmienok, najmä s ohľadom na námietky žalobcov, že osoby podávajúce čestné vyhlásenia v čase, kedy malo dôjsť ku kúpe sporných nehnuteľností, ešte vôbec nežili alebo boli veľmi nízkého veku. Teda len v prípade, že pri vydaní osvedčenia boli splnené všetky zákonom predpokladané podmienky pre jeho vydanie podľa právnej úpravy platnej v čase vydania osvedčenia, vrátane vyhlásenia osôb, ktoré museli byť osobami nezaujatými, pritom osobami znalými miestnych pomerov k spôsobu získania nehnuteľností žiadateľom a ktoré zároveň museli potvrdiť, že žiadateľ je držiteľom nehnuteľností, možno mať za to, že takýto držiteľ bol držiteľom oprávneným, u ktorého po splnení doby držby 10 rokov mohlo dôjsť k vydržaniu nehnuteľností, avšak v zmysle ust. § 134 Občianskeho zákonníka.

3. Po konštatovaní tejto predošlej genézy a s poukazom na vyslovený a pre súd prvej inštancie aj záväzný právny názor odvolacieho súdu, potom súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že v ďalšom

konaní sa v prvom rade náležite vysporiadal s existenciou naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v jednotlivých podieloch vo vzťahu k žalobcom 1/ až 9/, ďalej skúmal, či právny predchodca žalovaných 1/ a 2/ Y. V. V.. - otec žalovaných, mohol vydržať sporné nehnuteľnosti s prihliadnutím aj na existenciu osvedčenia notára JUDr. Jána Šimova z hľadiska potreby posúdenia splnenia zákonných podmienok pre vydanie osvedčenia a následne sa súd zamerail na právne posúdenie, či Y. V. V.. vydržal za svojho života vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam.

4. Ohľadom existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení súd skúmal, či žalobcovia 1/ až 9/ majú naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam tak, ako to špecifikovali v písomnej žalobe. Súd následne vyhodnotil, že predmetom dedičského konania po pôvodnom žalobcovi M. M., ktoré je vedené pod sp.zn. 5D/291/2012, neboli nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu. Žaloba o určení vlastníckeho práva nemôže nahrádzať dedičské konanie, takže žalobcovia 4/ a 9/ nepreukázali naliehavý právny záujem na určení, že sú podieloví spoluvlastníci sporných nehnuteľností, tak ako to navrhujú v žalobe. Ďalej súd uviedol, že z pripojeného spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 12D/521/2008, Dnot 264/2008 vyplýva, že pôvodný žalobca Q. M., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, zanechal závet, pričom závetnými dedičmi sú Q. V., M. V. a Q. K.. Z osvedčenia o dedičstve, ktoré vydal JUDr. Štefan Kutenič, notár ako súdny komisár dňa 05.03.2009, bolo preukázané, že predmetom dedičstva neboli sporné nehnuteľnosti, takže ani žalobcovia 5/ až 8/ nepreukázali naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určení vlastníckeho práva, pretože opätovne súd prvej inštancie konštatoval, v súlade s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, že inštitút dedičského konania aj v tomto prípade nemožno obchádzať žalobou o určení vlastníckeho práva a teda ani žalobcovia 5/ až 8/ nepreukázali naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k spoluvlastníckym podielom. Z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu na strane žalobcov 4/,5/,6/,7/,8/ a 9/ súd prvej inštancie ich žalobu zamietol, keďže títo žalobcovia sa nemôžu s úspechom domáhať určenia, že sú spoluvlastníkmi nehnuteľností, pokiaľ vec nadobudli ich právní predchodcovia a mali byť predmetom dedenia po M. M. a Q. M.. Pokiaľ súd prvej inštancie skúmal, či žalobcovia 1/,2/ a 3/ majú naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu, vyhodnotil si, že títo preukázali naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pretože nehnuteľnosti, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXX a na liste vlastníctva č. XXX, ktoré boli pôvodne zapísané v pozemknoknižnej vložke č. XXX vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu XX/XXX, boli aj predmetom dedenia v dedičskom konaní vedenom pod sp.zn. D 4/1999 po Q. M., zomrelom dňa XX.XX.XXXX a ktoré sú totožné s nehnuteľnosťami, ktoré zdedili žalovaní 1/ a 2/ po Y. V..

5. Ďalej sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku zamerail na vyriešenie otázky, či spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností sú žalobcovia 1/,2/,3/, ktorí odvodzujú vlastnícke právo od pozemknoknižnej spoluvlastníčky P. M., rodenej V. alebo sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností žalovaní 1/ a 2/, ktorí tvrdia, že nadobudli vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam držbou a následným vydržaním na základe neformálnej kúpnej zmluvy, ktorú uzavrel Y. V., nar. XX.XX.XXXX so svojou sestrou P. M., rodenou V. v roku 1938 a potom dedením.

6. Súd uviedol, že uveril tvrdeniam žalovaných 1/ a 2/, že nehnuteľnosti boli odkúpené v roku 1938 od P. M. Y. V. - starým otcom žalovaných. Q. V., otec Y. V. a P.K., ktorý bol prastarým otcom žalovaných, daroval dcére P. M. podiely v urbárskom lese, pričom P. M. už vtedy v obci M. nežila a následne predala svoje spoluvlastnícke podiely bratovi Y. V. - starému otcovi žalovaných 1/ a 2/. Po smrti starého otca užíval podiely v urbáriate otec žalovaných Y. V.. P. M. po odsťahovaní sa už na M. nevrátila, nedoopatrovala svojho otca Q. V., tohto doopatroval a pochoval jeho syn Y. V. - starý otec žalovaných. P. M. podiely v urbárskej spoločnosti neužívala, pretože už v čase ich nadobudnutia darom od svojho otca Q. V. nebývala v M.. P. M. zomrela v roku XXXX, pričom dedičské konanie po nej bolo vykonané až v roku 1995. Za toto obdobie sa dedičia poručiteľky nezaujímalí o nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu. Matka žalovaných 1/ a 2/ V. V. bola členkou výboru Urbárskej spoločnosti C. a v začiatkoch fungovania urbárskej spoločnosti vlastníctvo žalovaných nikto nespochybňoval. Žalobcovia začali poberať výnosy zo spoluvlastníckych podielov až od roku 2004. Svedok W. S. vypovedal tak, že v roku 1991 pri preberaní majetku urbariátom bola do výboru zvolená pani V. V. a Y. V., pretože oni užívali pôvodne sporné lesy.

7. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení rozsudku konštatoval, že venoval pozornosť preskúmaniu spisu sp.zn. N 37/98 notára JUDr. Jána Šimova a vylúčením notára JUDr. Jána Šimova bolo preukázané, že bol pri vydávaní osvedčenia dodržaný postup, predpokladaný zákonom č. 293/1992 Zb.. V spise sú

pripojené prehlásenia dvoch svedkov: Q. Q., nar. XX.XX.XXXX a Q. M., nar. XX.XX.XXXX, kde vyhlasujú, že sú im známe skutočnosti o pokojnej a nerušenej držbe nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v kat. úz. B., vložka XXX, parc. č. XXX/XX kat. úz. J. W. o výmere XXha XXá, XXmX, lesný pozemok zlúčený do pozemku parc.č. XXX/X v J. W.. Potvrdzujú, že brat Y. V. kúpil od sestry P. M. nehnuteľnosti a po jeho smrti nehnuteľnosti užíval jeho syn Y. V.. Súd pripustil, že je pravdou, že tieto osoby neboli prítomné pri uzatváraní kúpnej zmluvy a vzhľadom na svoj vek ani prítomné byť nemohli, avšak bývali v obci M., boli znalí miestnych pomerov, vedeli kto nehnuteľnosti užíva a skutočnosť, že sú už nebohí nemôže byť na ujmu žalovaných 1/ a 2/, keď všetky okolnosti svedčia tomu, že došlo k splneniu základnej podmienky pre vznik vlastníckeho práva vydržaním podľa § 134 Občianskeho zákonníka. Súd tak vyhodnotil zistený skutkový a právny stav a vyslovil, že právny predchodca žalovaných 1/ a 2/ Y. V., nar. XX.XX.XXXX, otec žalovaných, vydržal sporné nehnuteľnosti. K prípadom pôvodného nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním môže dôjsť aj keď je právnym titulom držby neplatný právny úkon, tak ako je tomu v tomto prípade. Kúpna zmluva uzavretá v roku 1938, na základe ktorej sa držiteľ Y. V. B. ujal držby, bola formálne neplatná, avšak ani neplatnosť právneho úkonu o prevode vlastníctva nie je okolnosťou vylučujúcou nadobudnutie vlastníctva vydržaním. Najdôležitejšou podmienkou vydržania je dobrá viera držiteľa, ktorá sa týka nielen titulu nadobudnutia držby, ale aj spôsobu nakladania s držanou vecou. Medzi stranami nebolo sporné, že Q. V. daroval svojej dcére P. M. podiely z nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v kat. územia J. W.. P. M. po uzavretí manželstva v roku XXXX už v rodnej obci nebyvala, odsťahovala sa za svojim manželom, lesy neužívala a nebrala z nich žiadne výnosy. P. M. svojho otca Q. V. nedoopatrovala, doopatroval ho Y. V. B., pričom P. M. do svojej smrti XX.XX.XXXX nehnuteľnosti neužívala vôbec a nedomáhala sa ich vydania. Za takýchto okolností súd uveril tvrdeniu žalovaných 1/ a 2/, že Y. V., nar. XX.XX.XXXX bol dobromyseľne presvedčený o tom, že mu sporné nehnuteľnosti patria. Od svojho otca sa dozvedel, že ich kúpil od svojej sestry P. M., rodenej V., vyplatil ju, len nebol uskutočnený pozemnoknižný prevod. Y. V., nar. XX.XX.XXXX užíval nehnuteľnosti ako svoje vlastné až do smrti v presvedčení, že je ich vlastníkom. Súd zdôraznil, že aj keď kúpna zmluva uzavretá medzi súrodencami Y. V. B. a P. M. je neplatným právnym úkonom, táto skutočnosť nespôsobila nedostatok dobrej viery právneho predchodcu žalovaných, že mu lesné pozemky patria. Hoci svedok Q. Q., nar. XX.XX.XXXX bol v čase kúpy maloletý a svedok Q. M., nar. XX.XX.XXXX v roku 1938 nežil, boli to osoby známe miestnych pomerov a súd prvej inštancie poznamenal, že občania v malých obciach sa dobre poznajú a je im známe vlastníctvo nehnuteľností spoluobčanov. Súd teda nemal dôvod neveriť, že keď podpisovali prehlásenia, ktoré boli predložené notárovi JUDr. Jánovi Šimovi, skutočne potvrdzujú to, čo bolo všeobecne známe. Navyiac uvedené skutočnosti potvrdzujú svojimi čestnými prehláseniami aj Q. M. a Q. R.. Súd však súčasne vyhodnotil, že Y. V. B. sám nemohol vydržať vlastnícke právo, pretože jeho oprávnená držba by musela trvať počas celej zákonom stanovenej doby. Y. V. mladší si však môže započítať do doby potrebnej na vydržanie veci dobu oprávnenej držby svojho právneho predchodcu, avšak len vtedy, ak ten sám vec, či právo nevydržal. Pokiaľ v užívaní nehnuteľností pokračovali Stredoslovenské lesy, štátny podnik, lehoty na vydržanie sa neprerušili vznikom užívacieho práva socialistickej organizácie, ktorá ich následne vydala právnemu predchodcovi žalovaných 1/ a 2/ Y. V. V. Y. V. nehnuteľnosti obhospodaroval, bral z nich úžitky, odovzdal ich do užívania socialistickej organizácie, ktorá mu ich ako vlastníčkovi neskôr vydala, takže súd prijal záver, že možno konštatovať, že vzhľadom na všetky okolnosti bol dobromyseľný. Právny predchodca žalovaných 1/ a 2/ teda nadobudol sporné nehnuteľnosti vydržaním. V tomto spore boli odstránené pochybnosti o oprávnenej držbe, preto správne boli nehnuteľnosti predmetom dedenia po Y. V. V.. Keďže spoluvlastníkmi nehnuteľností sú žalovaní 1/ a 2/ súd prvej inštancie žalobu žalobcov 1/,2/,3/ zamietol, pretože nepreukázali vlastnícke práva k sporným nehnuteľnostiam. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku podľa pomeru úspechu strán vo veci a vyslovil, že žalovaní 1/ a 2/ boli v spore úspešní, preto im súd priznal trovy konania v rozsahu 100%, pričom o výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci.

8. Voči rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia 1/ až 9/. Namietali, že okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že uveril tvrdeniam žalovaných, že v roku 1938 došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, na základe ktorej mala P. M. previesť svoje vlastnícke právo na právneho predchodcu žalovaných a zároveň, že žalobcovia nemajú naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva. Následne v odvolaní žalobcovia konštatovali skutkový a právny základ ich nároku a zhrnuli zásadné okolnosti, na ktorých ich žaloba vyvstáva. Uviedli, že sporné nehnuteľnosti, resp. podiel na nich, bol pôvodne zapísaný na P. M. v roku 1937, kedy dostala darom od svojho otca podiel na nehnuteľnostiach vedených na PKV č. XXX. P. M. umrela dňa XX.X.XXXX v S. M. - W. a mala troch synov Q., Q. a M. M.. Jej synovia si nechali prejednať dedičstvo po svojej nebohej matke v dedičskom

konaní D 2290/05, D not 1269/95 zo dňa 8.9.1997. Uvedeným osvedčením o dedičstve si nechali synovia P. M. prejednať aj podiel o veľkosti 48/384 k celku na nehnuteľnostiach vedených v PK vložke č. XXX (dnes na LV XXX a LV XXX). Na základe týchto skutočností boli synovia p. M. zapísaní ako podieloví spoluvlastníci uvedených nehnuteľností a v spise žalobcovia doložili aj výpis z LV XXX zo dňa 26.2.1999, kde je M. M. vedený ako podielový spoluvlastník v podiele 48/1152 k celku pod A Q. M. rovnako v podiele 48/1152 k celku pod A. a Q. M. v podiele 48/1152 k celku pod A Žalobcovia tak tvrdia, že naliehavý právny záujem Q., Q. a M. M. je zrejímavý, nakoľko boli podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností a bez ich zavinenia, resp. právneho úkonu smerujúceho k zbaveniu sa predmetných nehnuteľností, o ne prišli. Pre Q., Q. a M. M. neexistovala iná ochrana ich vlastníckeho práva, ako podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva, nakoľko bez určenia vlastníctva samotným súdom nebolo možné zjednať nápravu a zabezpečiť im ochranu ich vlastníckeho práva. Jedine rozsudok súdu bol spôsobilý spôsobiť zmenu zápisu v katastri nehnuteľností a preto mali naliehavý právny záujem. Pôvodnými žalobcami boli žalobca v prvom až treťom rade, ako synovia Q. M.. Títo synovia si nechali prejednať po svojom otcovi predmetné nehnuteľnosti vedené na LV XXX pod A. v dedičskom konaní D 4/99, Dnot 38/99 zo dňa 14.5.1999. Následne bol žalobca v prvom rade zapísaný na LV č. XXX pod A žalobca v druhom rade pod A a žalobca v treťom rade pod A Títo žalobcovia boli ako podieloví spoluvlastníci zapísaní na LV č. XXX a teda o vlastníctvo, ktoré bolo riadne prejednané a na nich zapísané, prišli, keď Správa katastra po ROEP revidovala LV č. XXX a podiel žalobcov vymazala. Žalobcovia v prvom až treťom rade preto rovnako majú naliehavý právny záujem, nakoľko bez určenia súdom nie je možné ich vlastnícke právo zapísať do katastra nehnuteľností a ich vlastníctvo, ktoré žiadnym právnym úkonom nepreviedli na inú osobu, chrániť. Ako žalobca v štvrtom rade vystupoval pri podaní žaloby samotný M. M.. V priebehu konania, po podaní žaloby, zomrel. V čase je smrti už bol vykonaný výmaz duplicitného zápisu z LV č. XXX a preto jeho dedičia, súčasní žalobcovia v štvrtom a deviatom rade, si preto v rámci dedičského konania po M. M. nemohli nechať predmetné nehnuteľnosti prejednať a preto nie sú predmetom dedičského konania 5 D 291/2012. V čase smrti M. M. bol naliehavý právny záujem na strane M. M. a preto žalobcovia tvrdia, že tento naliehavý právny záujem prešiel aj na jeho dedičov, nakoľko boli v konaní ukrátení o podiel na nehnuteľnostiach, ktorý by mal v čase smrti patriť M. M.. V dedičskom konaní zo strany žalobcov v štvrtom a deviatom rade nie je možné nechať si nehnuteľnosti prejednať v dedičskom konaní, jediný spôsob ochrany vlastníckeho práva je žaloba na súde. Ďalej odvolatelia uvádzajú, že ako žalobca v piatom rade vystupoval pri podaní žaloby samotný Q. M.. V priebehu konania, po podaní žaloby, zomrel aj žalobca v piatom rade. V čase smrti už bol vykonaný výmaz duplicitného zápisu z LV č. XXX a preto jeho dedičia, súčasní žalobcovia v piatom až ôsmom rade, si preto v rámci dedičského konania po Q. M. nemohli nechať predmetné nehnuteľnosti prejednať a preto nie sú predmetom dedičského konania 12 D 521/2008. V čase smrti Q. M. bol naliehavý právny záujem na strane Q. M. a preto tvrdia žalobcovia, že tento naliehavý právny záujem prešiel aj na jeho dedičov, nakoľko boli v konaní ukrátení o podiel na nehnuteľnostiach, ktorý by mal v čase smrti patriť Q. M.. V rámci preukázania naliehavého právneho záujmu na strane žalobcov odvolatelia poukázali na ustálenú judikatúru v SR, podľa ktorej je naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určenie vlastníckeho práva, ak je tu daný aktuálny stav právnej neistoty medzi žalobcami a žalovanými, ktorý ohrozuje stav žalobcov a ktorý nie je možné odstrániť iným spôsobom, ako súdnym konaním a pritom nie je relevantné, akým spôsobom táto právna neistota vznikla. Určovacia žaloba v prípade vzťahu k nehnuteľnostiam je spravidla vždy prípustná, nakoľko len rozsudkom vyhovujúcim žalobe môže byť vykonané obnovenie vlastníckych práv a napokon, určovacia žaloba smeruje k úplnému vyriešeniu sporu týkajúceho sa vlastníckych práv a nie je len predbežným vyriešením otázky vlastníctva. Všetky tieto základné atribúty preukázania naliehavého právneho záujmu existovali v čase podania žaloby v prospech vlastníkov, ktorí boli reálne zapísaní na LV č. XXX (pôvodne boli len na tomto LV zapísané sporné parcely) a v priebehu konania aj právni nástupcovia žalobcov v štvrtom rade (dnes žalobcovia v štvrtom a deviatom rade) a piatom rade (dnes žalobcovia v piatom až ôsmom rade) majú rovnaký naliehavý právny záujem. K časti uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici, týkajúceho sa dobromyseľnosti Y. V., ako právneho predchodcu žalovaných v prvom a druhom rade, žalobcovia uviedli, že trvajú na už prednesených vyjadreniach. Zdôraznili najmä, že podkladom na spísanie notárskej zápisnice Y. V. boli svedectvá Q. Q., nar. XX.XX.XXXX a Q. M., nar. XX.XX.XXXX. Uvedení svedkovia však neboli svedkami uzavretia kúpnej zmluvy medzi P. M. a Y. V., nemohli byť priamymi účastníkmi prevodu v roku 1938, nakoľko p. Q. mal v tom čase X rokov a druhý svedok p. M. ešte nežil. Skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti právni predchodcovia Y. V. užívali, nespochybňujú ani žalobcovia. Právnym predchodcom Y. V. bol Q. V., otec P. M. a Y. V., ktorý na základe darovacej zmluvy z roku 1937 skutočne predmetné parcely užíval. To však nezakladalo oprávnenosť držby Y. V.. Odvolatelia zotrvávajú na svojich stanoviskách, že v prípade Y. V. však nebola splnená ani objektívna, ani subjektívna stránka oprávnenosti držby. Y. V. nemal žiadny právny titul, ktorý by mu zakladal oprávnenosť

držby. Nemal žiadnu kúpnu zmluvu, ktorá by mu zakladala vznik držby. V konaní nebolo preukázané, kedy a za akých okolností malo dôjsť v roku 1938 k uzavretiu kúpnej zmluvy. Súd v rozsudku žiadnym spôsobom neodôvodnil na základe akých skutočností mal za preukázané uzavretie kúpnej zmluvy. Zároveň Y. V. poznal pomery vo vlastnej rodine, vedel, že predmetné nehnuteľnosti daroval jeho otec Q. V. jeho sestre P. M., vedel, že Q. V. má oprávnenie užívať predmetné nehnuteľnosti do svojej smrti. Pri ich užívaní Y. V. možno v rámci rodiny pomáhal otcovi Q. V., to však nezakladá jeho oprávnenú držbu. Y. V. vedel kto je skutočným vlastníkom nehnuteľností - P. M. a preto nemohol ani objektívne a ani subjektívne nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami ako s vlastnými. Ani faktická držba nezakladá oprávnenosť držby. Žalovaní tvrdia, že držali predmetné nehnuteľnosti tak podľa uhorského obyčajového práva 32 rokov, ako aj podľa „stredného Občianskeho zákonníka“ 10 rokov. V oboch prípadoch však musel právny predchodca mať právny titul, ktorý by mu zakladal vznik oprávnenej držby, čo však Y. V. nemal a preto samotné plynutie fakтической držby cestou otca Q. V. nezakladá začiatok plynutia vydržacej doby pre Y. V.. Žalobcovia ďalej dôvodja, že ak tvrdia žalovaní, že svoje vlastníctvo odvodzujú od kúpnej zmluvy z roku 1938, prichádzalo by do úvahy len vydržanie v 32 ročnej vydržacej dobre. Nie je dôvod, aby bola počítaná lehota podľa lehôt platných Občianskym zákonníkom č. 141/1950 Zb. V závere odvolania žalobcovia 1/ až 9/ zhrnuli, že uvedená nehnuteľnosť parila P. M. a na základe darovacej zmluvy ju mohol užívať jej otec Q. V.. Keďže Y. V., brat P. M., žil v spoločnej domácnosti so svojim otcom Q. V., je možné že sa podieľal na užívaní nehnuteľností, resp. na prácach na uvedených nehnuteľnostiach, avšak musel vedieť, že nehnuteľnosť patrí jeho sestre a nikdy ju teda nemohol držať ako vlastnú. Stredný zákonník mal pre oprávnenosť držby ešte prísnejšie kritéria, kedy oprávnenosť musela byť zachovaná počas celej vydržacej doby. Uvedená skutočnosť o existencii konkrétneho vlastníka P. M. musela byť v rodine Y. V. známa. Jednalo sa o nehnuteľnosti, ktoré napriek niektorým nedostatkom pozemkovej knihy boli riadne zapísané v nej a bolo tiež všeobecne známe, že vlastnícke právo sa prevádza zápisom do tejto knihy, nie samotnou zmluvou. Preto súd musí skúmať tento objektívny charakter držby, nepostačuje subjektívny pocit žalovaných, že boli oprávnenými držiteľmi. Žalobcovia preto trvajú na podanej žalobe a navrhujú, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie späť na nové rozhodnutie.

9. K odvolaniu žalobcov 1/ až 9/ sa vyjadrila splnomocnená zástupkyňa žalovaného 1/ a uviedla, že s odvolaním nesúhlasí. Ďalej uviedla: „iniciátorom je S., on horu celú dal vyrúbať a rozpredal guľatinu pre seba, palivové drevo rozvážali jeho pracovníci po dedine M. - lístky na drevo nedávali, ale predávali na čierno. S. si kúpil svedka V. Q. a poučoval ho ako má vypovedať, celý rozhovor som vypočula.“ S. podľa vyjadrenia zástupkyne žalovaného 1/ bol na každom pojednávaní poučovať svedkov na chodbe. Uviedla: „svedkov máme štyroch, nežijú, ale keď nám dali podpisy, ešte žili, ešte žije F.. W., ktorá si za výpoveďou stojí.“ Ďalej zástupkyňa žalovaného 1/ uviedla, že je na C. XX rokov, vie o všetkých vlastníkoch aj aký podiel má každý, nikdy nekradla, neklamala, chce len to, čo patrí jej deťom po ich otcovi.

10. K odvolaniu žalobcov 1/ až 9/ sa vyjadrila prostredníctvom splnomocnenej právnej zástupkyne aj žalovaná 2/ a uviedla, že čo sa týka absencie naliehavého právneho záujmu u väčšiny žalobcov, poukazuje na to, že súd sa v rozsudku riadil záväzným právnym názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Žalobcovia mali dostatočne dlhý čas na to, aby navrhli pripustenie zmeny žalobného návrhu tak, aby súd určil, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po žalobcoch, ktorí v priebehu konania zomreli a ktoré nehnuteľnosti neboli predmetom dedičského konania po nich. Tí súčasní žalobcovia, ktorí nedisponujú dedičským rozhodnutím, na základe ktorého sa stali vlastníkami podielu na sporných nehnuteľnostiach, sa mali domáhať určenia vlastníckeho práva svojho právneho predchodcu a následne by v prípade úspechu boli povinní požiadať o prejednanie novoobjaveného majetku. Žalovaná 2/ zdôraznila, že v rámci odvolacieho konania je však zmena žalobného petitu už neprípustná. Pokiaľ ide o dobromyseľnosť právneho predchodcu u žalovaných, zotráva žalovaná 2/ na svojich procesných podaniach prezentovaných v priebehu konania. Nehnuteľnosti boli odkúpené v roku 1938 od P. M. jej bratom Y. V. - starým otcom žalovaných. P. M. v tej dobe už v obci M. nežila a následne podiely predala svojmu bratovi Y. V. a po smrti starého otca už užíval podiely v urbáriáte otec žalovaných. Žalovaná 2/ uviedla, že P. M. nikdy podiely v urbárskej spoločnosti neužívala a v roku 1998 si nechal otec žalovaných dobromyseľne vyhotoviť notársku zápisnicu JUDr. Jánom Šimovom N 37/1998, Nz 208/98 podľa § 2 ods. 1 zákona číslo 293/1992 Z.z., pričom k notárskej zápisnici boli predložené všetky podklady požadované vtedy platnou právnou úpravou. Oznámenie o vydaní osvedčenia bolo zverejnené na úradnej tabuli obce M., pričom v danom čase už žalobcovia boli dedičmi spornej nehnuteľnosti a to už 3 roky. Napriek tomu sa svojho údajného vlastníctva domáhajú žalobou o určenie vlastníckeho práva až v roku 2011. Podmienky oprávnenej držby boli u otca žalovaných v 1. a 2. rade splnené. Právny predchodca žalovaných v 1. a

2. rade bol zapísaný za vlastníka sporných pozemkov na základe osvedčenia o ich držbe, nadobudol týmto zápisom právne postavenie oprávneného držiteľa zo zákona, preto v konaní žalovaní nie sú povinní tvrdiť a teda ani preukazovať nadobudnutie oprávnenej držby v čase predchádzajúcom tomuto zápisu, keďže účinnosťou zákona číslo 393/2000 Z.z. sa na jeho právnom postavení oprávneného držiteľa nič nezmenilo a splnil podmienky vydržania vlastníckeho práva k pozemkom podľa ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného potom žalovaná 2/ navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal žalovaným náhradu trov odvolacieho konania.

11. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

12. Je potrebné zdôrazniť, že žalobcovia v 1/ až 9/ rade, ktorí ako odvolatelia namietali vecnú správnosť meritórneho rozsudku súdu prvej inštancie, neuviedli v odvolaní žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli známe súdu prvej inštancie, ani nežiadali doplniť dokazovanie za podmienok stanovených v ustanovení § 384 ods. 2 a 3 Civilného sporového poriadku o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré nemohli byť bez ich viny prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolaním len spochybnili vyvodený právny názor súdu prvej inštancie na podklade vykonaného dokazovania a namietali dôvody a právne posúdenie veci, pokiaľ prvoinštančný súd uviedol, akými úvahami sa spravoval a na podklade ktorých skutočností zaujal právny názor vyslovený v meritórnom rozsudku.

13. Odvolací súd, v záujme toho, aby nekonštatoval totožné skutočnosti, ktoré už podrobne uviedol súd prvej inštancie, v ďalšom poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Okresný súd podrobne v bodoch 5. až 19. odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval predošlú genézu sporu so zdôraznením záverov predošlých súdnych rozhodnutí, pokiaľ okresný súd prv vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 09.01.2013 č.k. 12C/106/2011-310, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/106/2013-350 zo dňa 10.02.2014 a rozsudkom zo dňa 27.03.2015, č.k. 12C/106/2011-432, zrušeným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/729/2015-464 zo dňa 30.01.2017. Je nutné skonštatovať, že súd prvej inštancie sa v ďalších postupoch pridržiaval vyslovených právne záväzných názorov obsiahnutých v zrušujúcich rozhodnutiach odvolacieho súdu, ktorý po zrušení predošlých rozsudkov a vrátení veci do štádia prvoinštančného konania podrobne usmernil súd v následnom postupe a v skutočnostiach, ktorým mal súd prvej inštancie pri doplnení dokazovania venovať náležitú pozornosť, pričom súd prvej inštancie v odsekoch 10. až 19. konštatoval celý obsah odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/729/2015-464 zo dňa 30.01.2017.

14. Odvolací súd preto len v stručnosti konštatuje, že v zmysle posledného zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu bol okresný súd usmernený v tom smere, aby zameral pozornosť otázke existencie naliehavého právneho záujmu a to s dôrazom, že u všetkých žalobcov, najmä s ohľadom na vývoj procesného nástupníctva a postupné zmeny v aktívnej vecnej i procesnej legitímácii v spore. Následne, pokiaľ si súd nanovo posúdi danosť či absenciu naliehavého právneho záujmu u jednotlivých žalobcov 1/ až 9/ na požadovanom určení spoluvlastníckeho práva k sporným spoluvlastníckym podielom, uložil odvolací súd povinnosť súdu prvej inštancie venovať pozornosť dôslednému skúmaniu dobromyseľnosti ohľadom predošlej držby sporných nehnuteľností u právnych predchodcov žalovaných 1/ a 2/. Odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie v predošlom rozsudku neskúmal dobromyseľnosť a splnenie podmienok nadobudnutia vlastníctva držbou u Y. V., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, ale rozsudok odôvodnil tak, že právny predchodca žalovaných Y. V., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, dobromyseľný nebol. Napokon, rámeč ďalšieho postupu okresného súdu odvolací súd usmernil aj v tom ohľade, že podľa názoru odvolacieho súdu pre právne posúdenie veci je potrebné a nevyhnutné, aby notársky spis notára JUDr. Jána Šimova sp. zn. N 37/98 bol súdom preskúmaný za účelom zistenia, či bol dodržaný postup v zmysle zákona č. 293/1992 Z.z. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam pri vydávaní osvedčenia a či spis obsahuje všetky náležitosti pre vydanie osvedčenia, vrátane čestného vyhlásenia dvoch vo veci nezaujatých osôb, ktoré sú známe miestnych pomerov k spôsobu získania nehnuteľnosti, ako aj k otázke držby nehnuteľnosti.

15. V nadväznosti na uvedené potom odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu, vychádzajúc z dôvodov a rozsahu odvolania (§ 379 a 380 CSP), po preskúmaní rozsudku prvoinštančného súdu konštatuje správnosť dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých prvoinštančný súd rozhodol a s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

16. Súd prvej inštancie dôsledne rešpektoval vyslovený právny názor odvolacieho súdu a zameral sa na vyhodnotenie existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení u všetkých žalobcov a následne aj vecne správne a v súlade so záverom odvolacieho súdu potom aj vyhodnotil, že naliehavý právny záujem možno konštatovať len u žalobcov 1/ až 3/, ktorí vzhľadom na hmotnoprávnu legitímáciu preukázali naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pretože nehnuteľnosti, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXX a na liste vlastníctva č. XXX, ktoré boli pôvodne zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XXX vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu XX/XXX, boli predmetom dedenia v dedičskom konaní vedenom pod sp.zn. D 4/1999 po ich právnom predchodcovi Q. M., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX. Pôvodná pozemnoknižná vlastníčka nehnuteľností bola P. M., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX a dedičia po nej boli jej traja synovia Q., Q. a M. M.. Dedičstvo po P. M. bolo prejednané v dedičskom konaní na Okresnom súde Rimavská Sobota pod spisovou značkou D 2290/05, D not 1269/95. Predmetom dedičstva bol aj podiel z nehnuteľnosti, ktorá je zapísaná v pozemnoknižnej vložke číslo XXX o veľkosti 48/384 k celku. Osvedčenie o dedičstve bolo zapísané na Správe katastra Poltár na vzniknuté LV číslo XXX parcela EKN č. XXX/XX orná pôda o výmere XXX XXX m² ako spoluvlastnícke právo M. M., Q. M. a Q. M.. Nakoľko po zomrelom Q. M. boli tieto nehnuteľnosti prededené, pričom k strate vlastníckeho práva k nim došlo neskôr jeho výmazom v dôsledku zápisu vlastníckeho práva právneho predchodcu žalovaných 1/ a 2/ a to na základe notárskej zápisnice N 37/1998, Nz 208/1998, tak správne žalobu o určenie vlastníckeho práva pôvodne podali žalobcovia 1/ Q. M., nar. XX.XX.XXXX, 2/ V. M., nar. XX.XX.XXXX a 3/ Q. M., nar. XX.XX.XXXX, ako dedičia a univerzálni právni nástupcovia po Q. M., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX a zvyšní dvaja bratia M. M., nar. XX.XX.XXXX a Q. M., nar. XX.XX.XXXX. Odvolací súd plne prisvieďča vyslovenému záveru súdu prvej inštancie, že u zvyšných žalobcoch 4/ až 9/ nemožno konštatovať existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pretože ako správne uviedol súd prvej inštancie v odsekoch 44. až 46. rozsudku, predmetom dedičského konania po pôvodnom žalobcovi M. M., vedeného pod sp.zn. 5D/291/2012, neboli nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu a v zmysle hmotného práva a ustálenej judikatúry, žaloba o určenie vlastníckeho práva nemôže nahrádzať dedičské konanie. Žalobcovia 4/ a 9/ preto nepreukázali naliehavý právny záujem na určení, že sú podieloví spoluvlastníci sporných nehnuteľností, tak, ako to navrhujú v žalobe. Rovnaký záver platí aj vo vzťahu k žalobcom 5 až 8/, nakoľko taktiež z pripojeného spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 12D/521/2008, Dnot 264/2008 vyplýva, že predmetom dedičstva po pôvodnom žalobcovi Q. M., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, neboli sporné nehnuteľnosti, takže žalobcovia 5/ až 8/ nepreukázali naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určenie vlastníckeho práva. Inštitút dedičského konania aj v tomto prípade nemožno obchádzať žalobou o určenie vlastníckeho práva a odvolací argument žalobcov 1/ až 9/, že pokiaľ mali naliehavý právny záujem na požadovanom určení ich právni predchodcovia, majú ho aj oni, nie je správny. Žalobcovia 5/ až 8/ nepreukázali naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby o určenie vlastníckeho práva k spoluvlastníckym podielom, pretože pokiaľ sporné nehnuteľnosti neboli predmetom dedenia po ich právnych predchodcoch, v zmysle dedičského práva sa mohli (a mali) takíto dedičia domáhať určenia, že nimi tvrdené nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľoch, teda žalobou o určenie dedičského práva a až následne by sa mohli prostredníctvom žiadosti o dodatočné prejednanie novoobjaveného majetku domáhať zápisu zdedených nehnuteľností v zmysle právoplatného súdneho rozhodnutia, ktorým by sa určilo, že tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľoch, ich právnych predchodcoch, do svojho vlastníctva podľa výsledkov následného dodatočného dedičského konania.

17. Odvolací súd tak konštatuje, že súd prvej inštancie správne žalobu ohľadom žalobcov 4/ až 9/ z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vlastníckeho práva zamietol, keďže títo žalobcovia sa nemôžu s úspechom domáhať určenia, že sú spoluvlastníkmi nehnuteľností, pokiaľ vec nadobudli ich právni predchodcovia a mali byť tak predmetom dedenia, avšak neboli.

18. Následne možno prisvieďčiť správnosti aj záveru súdu o nedôvodnosti žaloby aj vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/, ktorí síce majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva

po svojom právnom predchodcovi, avšak neuniesli dôkazné bremeno ohľadom svojich skutkových a právnych tvrdení.

19. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení usmernil súd prvej inštancie, že pokiaľ ide o skúmanie dobromyseľnosti a naplnenia zákonných požiadaviek nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaných 1/ a 2/, bude nevyhnutné skúmať dobromyseľnosť držby sporných nehnuteľností u Y. V., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX - otca žalovaných 1/ a 2/, ktorý si osvedčil vlastnícke právo nadobudnuté vydržaním na podklade notárskeho osvedčenia Nz 208/98, N 37/98 zo dňa 19.05.1998.

20. Aj keď odvolací súd pripúšťa, že zostali v konaní nepreukázané okolnosti uzatvorenia ústnej kúpnej zmluvy medzi súrodencami P. M., ktorá získala nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej vložke číslo XXX kataster územia B. pod P. darom od svojho otca Q. V. na základe darovacej zmluvy a Y. V. - bratom P. M. a súčasne starým otcom žalovaných 1/ a 2/, ktorý mal v roku 1938 odkúpiť podiel na nehnuteľnostiach zapísaných pod A. pozemnoknižná vložka číslo XXX katastrálne územie B. od svojej sestry za neznámu kúpnu cenu; tvrdená kúpna zmluva po formálnej stránke nikdy do evidencie nehnuteľností zapísaná nebola, v danej dobe taktiež podliehala schváleniu osobitným súdnym rozhodnutím a uzatvoreniu takejto zmluvy a nakladaniu počas života darcu - otca súrodencov, odporovalo zapísané vecné bremeno týkajúce sa týchto darovaných nehnuteľností; zároveň však odvolací súd poznamenáva, že aj napriek nepreukázaniu okolnosti uzatvorenia tejto kúpnej zmluvy, je nutné objektívne pripustiť, že s ohľadom na značný časový odstup a aj vzhľadom na špecifické sociálne a spoločenské okolnosti danej doby (medzivojnové obdobie), je už v čase sporu značne problematické tieto okolnosti hodnoverne osvedčiť a preukázať. V spore však boli produkované relevantné dôkazy a to čestnými prehláseniami dvoch svedkov Q. M., narodeného XX.XX.XXXX a Q. R., narodeného XX.XX.XXXX, obe zo dňa 04.05.1999, ktorí zhodne prehlásili, že „majú vedomosť o tom, že nehnuteľnosti zapísané k.ú. B., vl. č. XXX, parc. č. XXX/XX, k.ú. J. W., parc. XXX/XX, roľa XX ha XX á XX m², v skutočnosti lesný pozemok zlúčený do pozemku parc. č. XXX/X v J. W., zakúpil v roku 1938 Y. V. a po jeho smrti zostal platným vlastníkom uvedených nehnuteľností jeho syn Y. V., narodený XX.XX.XXXX, bytom M. XX“. Ako ďalší listinný dôkaz na podporu svojej procesnej obrany žalovaní 1/ a 2/ predložili aj čestné prehlásenie W. V. W., rodenej E., narodenej XX.XX.XXXX, ktorá dňa 23.07.2017 čestne prehlásila, že „Y. V. B. vyplatil svoju sestru P. M. za podiel z hory urbariátu. Túto informáciu si pamätám zo spomienok a rozhovorov mojich rodičov s rodinou V., nakoľko som vyrastala v blízkom susedstve /delil nás len jeden dom/ a rodiny sa často kontaktovali“. Ide pritom o svedkov, ktorí vzhľadom na svoj dátum narodenia mohli mať relevantné informácie o tvrdených a čestnými prehláseniami verifikovaných skutočnostiach. Pravdivosti ich tvrdení napokon prisvedča aj fakt, že pôvodná pozemkoknižná vlastníčka sporných nehnuteľností P. M. počas svojho života o tieto nehnuteľnosti nejavila záujem, obhospodaroval ich naďalej otec a jej brat - Y. V. B., ktorý žil s otcom oboch súrodencov v spoločnej domácnosti. Pokiaľ potom po Y. V. B., narodenom XX.XX.XXXX, ďalej nehnuteľnosti obhospodaroval jeho syn Y. V. V., nar. XX.XX.XXXX, mohol byť, po tom, čo mu tieto okolnosti tvrdil jeho otec a nespochybňoval starý otec Q. V. - ako darca - dôvodne a uveriteľne dobromyseľný v domnení, že mu tieto nehnuteľnosti skutočne po otcovi patria a potom aj následne pokiaľ si prostredníctvom notára a v súlade s vtedajšom platnou právnu úpravou zák. č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam dal osvedčiť nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, bol skutočne dobromyseľný v tom, že mu tieto nehnuteľnosti patria, o to skôr, že počas svojho života nebol v užívaní týchto nehnuteľností nikým rušený.

21. Odvolací súd taktiež konštatuje, že pokiaľ v zrušujúcom uznesení uložil povinnosť súdu prvej inštancie skúmať dodržanie postupu a splnenie náležitostí v zmysle osobitnej právnej úpravy zák. č. 293/1992 Zb., súd si zabezpečil v konaní spis sp.zn. N 37/98 notára JUDr. Jána Šimova a jeho preskúmaním, ako aj výsluchom notára JUDr. Jána Šimova mal súd preukázané, že bol pri vydávaní osvedčenia dodržaný postup, predpokladaný zákonom č. 293/1992 Zb.. V spise sú pripojené prehlásenia dvoch svedkov: Q. Q., nar. XX.XX.XXXX a Q. M., nar. XX.XX.XXXX, kde vyhlasujú, že sú im známe skutočnosti o pokojnej a nerušenej držbe nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v kat. úz. B., vložka XXX, parc. č. XXX/XX kat. úz. J. W. o výmere XXha XXá, XXm², lesný pozemok zlúčený do pozemku parc.č. XXX/X v J. W.. Potvrdzujú, že brat Y. V. kúpil od sestry P. M. nehnuteľnosti a po jeho smrti nehnuteľnosti užíval jeho syn Y. V.. Pravdou je, že tieto osoby neboli prítomné pri uzatváraní kúpnej zmluvy a vzhľadom na svoj vek ani prítomné byť nemohli, avšak bývali v obci M., boli znalí miestnych pomerov, vedeli kto nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu užíva, a skutočnosť, že sú už nebohí nemôže byť na ujmu žalovaných 1/ a 2/, keď všetky okolnosti svedčia tomu, že došlo k splneniu základnej podmienky pre vznik vlastníckeho práva vydržaním podľa § 134 Občianskeho zákonníka.

22. Pokiaľ žalobcovia zotrávajú aj v odvolacom konaní na svojich pochybnostiach o naplnení zákonných podmienok vydania osvedčenia s ohľadom na to, že svedkami tohto úkonu boli osoby, ktoré v čase, kedy k uzavretiu kúpnej zmluvy malo dôjsť, ešte ani nežili, respektíve boli maloletí, odvolací súd zhodne s názorom vysloveným súdom prvej inštancie konštatuje, že táto okolnosť nespôsobuje ich diskvalifikáciu z legitimity týchto svedeckých osôb len pre ich vek, respektíve to, že neboli priamymi a očitými svedkami osvedčovanej udalosti.

23. Výslovne rešpektujúc dikciu zákonného ustanovenia § 5 písm. a/ zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam, podľa ktorého k návrhu sa pripája čestné vyhlásenie dvoch, vo veci nezaujatých osôb, znalých miestnych pomerov k spôsobu získania nehnuteľnosti navrhovateľom a potvrdzujúce, že navrhovateľ je držiteľom nehnuteľnosti, je tak zrejmé, že zákon požadoval čestné prehlásenia dvoch vo veci nezaujatých osôb, znalých miestnych pomerov, teda, ani samotná dikcia zákona nevyžadovala svedectvo dvoch očitých a priamo na udalosti prítomných svedkov. Nemožno tak mať výhrady voči svedkom, ktorí v danom čase boli ešte maloletí, respektíve ani vôbec nežili. Je možné stotožniť sa - berúc do úvahy všetky ostatné v konaní preukázané a tvrdené okolnosti - so záverom súdu prvej inštancie, že síce tieto osoby neboli prítomné pri uzatváraní kúpnej zmluvy a vzhľadom na svoj vek ani prítomné byť nemohli, avšak bývali v obci M. a mohli byť z ústne tradovaných informácií z ich rodinného kruhu znalí miestnych pomerov a tak vedeli, kto nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, užíva ako vlastné a na akom základe, pokiaľ všetky okolnosti svedčia tomu, že došlo k splneniu základnej podmienky pre vznik vlastníckeho práva vydržaním podľa § 134 Občianskeho zákonníka.

24. Možno potom zhrnúť, že právne a skutkové závery, na základe ktorých súd prvej inštancie meritórne rozhodol rozsudkom, boli vecne správne. Odvolací súd preto, po oboznámení sa s dôvodmi odvolania a po zvážení všetkých relevantných skutočností rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

25. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán v konaní (§ 255 CSP) a vyslovil, že žalobcovia 1/ až 9/, ako procesne neúspešná strana sporu, sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške, v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).